

Η ανάγκη προστασίας των δασών

Θεόδωρος Αγαθοκλή
Δασικός Λειτουργός
στο Τμήμα Δασών

«Και είπε ο Θεός: Βλαστησάτω η γη βοτάνην χόρτου σπείρον σπέρμα κατά γένος και καθ'ομοιότητα και ξύλον κάρπιμον ποιούν καρπόν, το σπέρμα αυτού εν αυτώ κατά γένος επί της γής.» (Γένεσις, Κεφ.α, στ. ιά). Με αυτά τα λόγια του Θεού περιήλθε αυτό το ανεκτίμητο δώρο στα χέρια της ανθρωπότητας. Το δάσος γέννησε, φρόντισε να αναθρέψει και να αποκαταστήσει τον άνθρωπο στην κορυφή της πυραμίδας όλων των πλασμάτων της Γης. Μέσα από αιώνιες και αλάθητες διαδικασίες και αλληλεπιδράσεις, τα δάση φρόντιζαν για την υγεία και την ευημερία των ζωντανών του Πλανήτη.

Η πολύπλευρη προσφορά του δάσους είναι ανυπολογίστου, αλλά και ζωτικής σημασίας. Με την παραγωγή οξυγόνου και τη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα δια μέσου της φωτοσύνθεσης, χαρίζει πνοή σε όλα τα πλάσματα της Γης και συμβάλλει στην άμβλυνση του φαινομένου του θερμοκηπίου και στο μετριασμό των επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής. Με τη μείωση της έντασης των ανέμων και της ορμής της βροχής, αποτρέπεται η διάβρωση του εδάφους, ενώ συμβάλλει και στην παροχή άριστης ποιότητας νερού. Το δάσος μειώνει την εξάτμιση και αυξάνει την υγρασία του εδάφους, προάγοντας έτσι τη βιοποικιλότητα. Συγκρατεί, επίσης, μεγάλο μέρος της ηλιακής ακτινοβολίας, αμβλύνει τις ακραίες θερμοκρασίες καθιστώντας το κλίμα πιο ιδανικό για ζωή. Η παραγωγή διαφόρων προϊόντων, όπως ξύλα, χόρτα, φύλλα και φρούτα πέραν της προσφοράς εργασίας, αποτελούν και μέρος της μεγάλης προσφοράς του που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος για τις διάφορες ανάγκες του.

Την ίδια ώρα, η ύπαρξή του απειλείται μέσα από τις αλόγιστες ενέργειες και δραστηριότητες του ανθρώπου. Στην Κύπρο, η μεγαλύτερη απειλή για το δάσος είναι η **φωτιά**. Η μεγάλη διάρκεια του Καλοκαιριού, οι υψηλές θερμοκρασίες, η απουσία βροχής, σε συνδυασμό με τους δυνατούς ανέμους και τη μορφολογία του εδάφους, με τις μεγάλες και απότομες κλίσεις που χαρακτηρίζει τα βουνά της Κύπρου, αποτελούν ιδανικές συνθήκες ταχείας εξάπλωσης δασικών πυρκαγιών.

Οι κύριες **αιτίες πρόκλησης των δασικών πυρκαγιών** είναι δύο: οι **φυσικές**, από την πτώση κεραυνών που συνήθως, αντιμετωπίζονται εύκολα ένεκα της βραδείας εξάπλωσής τους, και αυτές που οφείλονται στην **ανθρώπινη δραστηριότητα**. Δυστυχώς, οι δραστηριότητες που καταλήγουν σε πυρκαγιά είναι πολλές και οφείλονται στην ανθρώπινη αμέλεια. Τέτοιες είναι, μεταξύ άλλων, η χρήση φωτιάς στις διάφορες γεωργικές δραστηριότητες, η ρίψη αναμμένων αποτσιγαρών έξω από το αυτοκίνητο, το κάψιμο σκουπιδιών, το ανεξέλεγκτο άναμμα φωτιάς για ψήσιμο φαγητού σε μη εγκεκριμένους χώρους και η χρήση εργαλείων που παράγουν φωτιά ή σπινθήρες.

Κάθε δασική πυρκαγιά, προκαλεί στο πέρασμά της όλεθρο και καταστροφή, αφήνοντας πίσω της πολυδιάστατες συνέπειες **οικολογικής και κοινωνικοοικονομικής σημασίας**. Η ποιότητα ζωής του ανθρώπου υποβαθμίζεται, ενώ, μειώνεται η παραγωγή οξυγόνου και αυξάνεται η διοχέτευση διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα. Το έδαφος διαβρώνεται και σχηματίζονται χείμαρροι και πλημμύρες που επηρεάζουν γεωργικές και οικιστικές περιοχές, στερώντας, παράλληλα, και τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων. Η πανίδα και η χλωρίδα του τόπου καταστρέφονται και δημιουργούνται συνθήκες ερημοποίησης. Εκτός από τις οικολογικής σημασίας συνέπειες, οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις προστίθενται στις συνέπειες των δασικών πυρκαγιών. Οι δαπάνες πυρόσβεσης, πολλές φορές, ανέρχονται σε τεράστια ποσά καθώς η απασχόληση πολυάριθμου προσωπικού, οχημάτων και πτητικών μέσων αποτελεί πολυέξοδο εγχείρημα. Οι απώλειες περιουσιών είναι ακόμη μια δραματική συνέπεια καθώς συχνά η φωτιά στο πέρασμα της αποτεφρώνει ιδιωτικές περιουσίες και οικίες. Τέλος, η απώλεια ανθρώπινων ζώων έρχεται να σημαδέψει για πάντα τις καρδιές οικογενειών που χάνουν αγαπημένα τους πρόσωπα στη μάχη με την πύρινη λαίλαπα.

Τα δάση υπάρχουν στον Πλανήτη και στο Νησί μας για εκατομμύρια χρόνια. Η προστασία, η επέκταση και η διατήρησή των δασών αποτελεί καθήκον και υποχρέωση έναντι του τόπου και των μελλοντικών γενιών καθώς είναι απαραίτητα για την επιβίωσή μας.